

خار شتر

مجله علمی - شهرام نوروززاده - هادی آرین

سرشناسه	: عباس پور، مجید، ۱۳۵۴
عنوان و نام پدیدآور	: خار شتر / مجید عباس پور، شهرام نوروززاده، هادی آرین.
مشخصات نشر	: مشهد: سخن گستر، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	: ۶۸ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۷-۷۷۵-۰
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه
نوع	: خار شتر
موضوع	: Alhegi persarum
دوره	: آرین، هادی، ۱۳۵۳
شناسه فزوده	: نوروز زاده، شهرام، ۱۳۴۴
شناسه افزوده	: نوروززاده، شهرام، Shahram, Norozzadeh, پدیدآورنده
	: ۰۰۱۵۳۰۲۳۶۶۸
رده بندی کنگره	: SB ۳۱۷/خ۲ غ۱ ۱۰۹۷
رده بندی دیویی	: ۳۳۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۳/۲۲۶

خار شتر

مجید عباس پور، شهرام نوروززاده، هادی آرین

چاپ اول / ۱۳۹۷

جلد ۱۰۰۰

چاپ دوم / ۱۳۹۷

۸۰۰ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۷-۷۷۵-۰

ناشر: سخن گستر

مشهد، خیابان ابن سینا، بین ابن سینا ۳ و ۴، ساختمان اطبا

تلفن: ۵۱-۳۸ ۴۳ ۹۹ ۵۵

۷	مقدمه
۹	معرفی خارشتر
۹	اسامی خارشتر
۱۰	مشخصات تاکسونومیکی خارشتر
۱۰	ساختار زنتیکی
۱۱	منشأ
۱۱	دامنه اصلی پراکنش خارشتر
۱۱	پراکنش جغرافیایی خارشتر در ایران
۱۳	کلید شناسایی گونه های خارشتر
۱۴	گیاه شناسی
۱۴	بذر
۱۵	اهمیت جوانه زنی بذر
۱۷	جوانه زنی بذر خارشتر
۱۹	گیاهچه
۱۹	برگ
۲۰	ساقه
۲۱	ریشه
۲۲	گل
۲۳	میوه
۲۳	کاشت و ازدیاد
۲۴	اکولوژی
۲۵	فنولوژی
۲۶	چرخه زندگی
۲۷	بیولوژی
۲۸	موارد مصرف خارشتر
۲۹	عرق خارشتر

۳۰	طرز تهیه عرق خار شتر
۳۰	طریقه مصرف عرق خار شتر
۳۰	خواص درمانی عرق خار شتر
۳۱	دیگر خواص عرق خار شتر
۳۳	اثر دارویی عرق خار شتر در درمان بیماری تب برفکی
۳۴	خار شتر و درمان بیماری ایدز
۳۶	سنوش خار شتر
۳۷	مان از خار شتر، روایات و اشارات قرآنی
۴۰	خواص شیره گیاه خار شتر
۴۰	تولید ترنجبین از ساقه های خار شتر
۴۱	تولید مان در هته های خار شتر
۴۴	خواص درمانی ترنجبین
۴۴	مقدار و طرز استعمال ترنجبین
۴۵	مضرات ترنجبین
۴۵	مراحل برداشت تا فروش ترنجبین
۴۷	عسل خار شتر
۴۹	بهره گیری از گیاه خار شتر به منظور تولید سمنه دانه
۵۰	ارزش غذایی علوفه خار شتر
۵۲	مواد ضد تغذیه ای خار شتر
۵۲	مدیریت خار شتر
۵۳	پیشگیری
۵۴	کنترل مکانیکی
۵۴	کنترل زراعی
۵۵	کنترل شیمیایی
۵۸	کنترل بیولوژیک
۶۰	منابع

علف های هرز بر اساس تأثیری که بر روی فعالیت های انسان دارند به طرق مختلفی تعریف شده اند. از نظر عموم علف هرز گیاهانی هستند که به صورت خودرو و ناخواسته در جامعه گیاهی رشد می کنند. عده ای نیز معتقدند علف هرز گیاهان هستند که هنوز کاربردی برای آنها پیدا نشده است.

از منظر عموم علف هرز اروپا هم علف های هرز را گیاهانی قلمداد می کند که برخلاف اهداف انسان رشد کرده و در اعمال بشر دخالت می نمایند. به هر حال حضور علف های هرز را اکوسیستم های کشاورزی یکی از تنش های بیولوژیکی مهم به شمار می رود که موجب کاهش شدید عملکرد گیاهان زراعی گردیده و کنترل آنها می تواند تأثیر زیاده در افزایش تولید گیاهان زراعی داشته باشد. سالانه بخش اعظمی از هزینه های تولید محصولات زراعی صرف کنترل این عوامل کاهش دهنده عملکرد و کیفیت گیاهان زراعی می شود. با وجود کنترل شدید علف های هرز در بسیاری از نظام های کشاورزی، ۱۰ درصد خسارت جهانی تولیدات کشاورزی به تأثیر رقابتی علف های هرز نسبت داده شده است. بدون کنترل علف های هرز بسته به قابلیت گیاه زراعی، تلفات عملکرد در محدوده ۱۰ تا ۱۰۰ درصدی روی می دهد. بنابراین، رشد سقف ۱۰ درصدی در مزارع گیاهان زراعی همراه با رقابت آنها با گیاه زراعی است که در نتیجه آن عملکرد و کیفیت محصول کاهش یافته و نهایتاً سودمندی اقتصادی و سودمندی زراعی به نفع زراعی نقصان می یابد.

از طرف دیگر گیاهان دارویی به گستره وسیعی از گیاهان گفته می شود که تمام یا اجزایی از آنها به صورت تازه، خشک شده یا فرآوری شده جهت تشخیص، درمان، پیشگیری، کمک به اعمال فیزیولوژیک و حفظ بهداشت بدن انسان یا حیوانات و دیگر گیاهان مورد بهره برداری قرار می گیرد. گرایش عمومی جامعه به استفاده از داروها و درمان های گیاهی و به طور کلی فرآورده های طبیعی به

ویژه در طی سال های اخیر افزایش یافته و مهمترین علل آن، اثبات اثرات مخرب و جانبی داروهای شیمیایی از یک طرف و ایجاد آلودگی های زیست محیطی که کره زمین را تهدید می کند، از سوی دیگر بوده است.

استفاده از گیاهان دارویی و ترکیب طبیعی آنها در صنایع به ویژه صنعت دارویی کاربرد بسیار وسیعی پیدا کرده است. این مهم از سوی سازمان بهداشت جهانی نیز بسیار تاکید شده است. بر این اساس به منظور جایگزینی داروهای شیمیایی بیشتر کشورهای جهان نسبت به سرمایه گذاری کشت و تولید انبوه گیاهان دارویی و استفاده از آن در صنایع دارویی، بهداشتی، آرایشی و غذایی اقدام نموده اند. این موضوع در کشور ایران به لحاظ ریشه فرهنگی، تنوع، غنای گونه ای و ارزش گونه های مختلف گیاهان دارویی به دلیل تنوع آب و هوایی و شرایط اکولوژیک مختلف باید به عنوان یک باور مورد تاکید قرار گیرد. تا به عنوان یک ضرورت ملی در جایگاه چوب برنامه ای مشخص و با شناخت علمی به حفظ، احیاء، اصلاح، توسعه و بهره برداری صحیح از گیاهان دارویی بتوان نقش مهمی در سلامت جامعه، اشتغال و صادرات ایفاء نمود. در این خصوص معرفی، شناخت و بررسی راهکارهای مدیریتی گیاه داروئیتر هم از منظر علف های هرز و هم از جنبه گیاهان دارویی خالی از لطف نبوده و توجه خواننده را به ویژگی های منحصر به فرد این گیاه معطوف می دارد.

با توجه به اهمیت موضوع و براکندگی منابعی که بتواند نیاز در این زمینه باشد، نگارندگان بر آن شدند تا تک نگاشت موجود تدوین گردد. امید است که مجموعه حاضر بتواند مورد عنایت و بهره گیری کارشناسان، کشت و تولید و سایر بهره برداران عزیز قرار گیرد.